

בס"ד

מסכת נזיר פרקים ה-ו

שאלות חזרה

1. מה הדין הקדש בטעות?

לפי בית שמאי הקדש בטעות הוא הקדש, ולפי בית הלל אינו הקדש.

2. מהם דוגמאות המשנה להקדש בטעות?

א. האומר "שור שחור שיצא מביתי ראשון הרי הוא הקדש" ויצא לבן.

ב. האומר "דינר זהב שיעלה בידי ראשון הרי הוא הקדש" ועלה של כסף.

ג. האומר "חבית של יין שתעלה בידי ראשונה הרי היא הקדש" ועלתה של

שמן.

3. מדוע מביאה המשנה כמה דוגמאות להקדש בטעות, ולא מספיק להביא רק

דוגמא אחת?

כיון שרצתה המשנה להביא דוגמא א. של קדושת גוף-מזבח. ב. של קדושת

דמים. ג. גם בקדושת דמים-לאו דווקא דמים ממש אלא אף שווה כסף.

4. מה דין במעשר בהמה אם קידש בטעות שמיני תשיעי י"א וי"ב וקרא להם

עשירי?

תשיעי, וי"א כיון שסמוכין לעשירי גזירת הכתוב שקדושים. אולם

שמיני וי"ב שאינם סמוכין לעשירי ינם קדושים.

5. נזר על דעת שיש לו בהמה ונגנבה מה דינו?

אם נגנבה קודם שנזר (ולא ידע) פותחין לו פתח ע"י חכם ומתירו. אבל אם נגנבה אחר שנזר, הווה ליה נולד, ואין פותחין בנולד.

6. מהו פתיחה בנולד?

לפתוח פתח להתיר לאדם על ידי חכם את נדרו או נזירותו.

7. האם פותחין בנולד?

לפי חכמים אין פותחין בנולד, אולם נחום המדי סובר שפותחין אף בנולד. ואין הלכה כמותו.

8. מה הדין נזירות בטעות?

לפי בית שמאי נזירות בטעות הוי נזירות, ולפי בית הלל אינו נזירות.

[ולפי רבי טרפון, באופן שנזר ולא היה לו ברור בשעת נדרו שיהיה נזיר, אינו נזיר].

9. מהו כוי?

ישנה מחלוקת מהו כוי, האם חיה, האם בהמה, האם ספק, או שלא הכריעו בו חכמים. ולהלכה נוקטים שספק הוא.

10. הנוזר ע"מ _____

שהכוי חיה הוא האם נזיר הוא?

נזיר לכולי עלמא, לפי בית שמאי הוי נזיר ודאי כיון שאף נזירות בטעות הוי נזירות. אלא שאף לבית הלל יהא נזיר, וישמור נזירות מספק.

11. _____ מהם

שיעורי איסור אכילת ענבים ושתיית יין בנזיר?

לפי ת"ק בין אכילה ובין שתיה שיעורם בכזית. לפי משנה ראשונה בין אכילה
ובית שתיה שיעורם ברביעית.

ולפי רבי עקיבא אף היתר מצטרף להשלים לאיסור ולשיעור כזית.

12. _____ האם

האוכל כזית חרצנים וזגים תמיד לוקה?

לפי ת"ק כן. אולם לפי רבי אלעזר בן עזריה כדי ללקות חייב לאכול

לכל הפחות 2 חרצנים וזגן 1.

13. _____ מהם

חרצנים ומהם זגים?

לרבי יהודה חרצנים זה הקליפה, וזגים אלו הגרעינים.

ולרבי יוסי חרצנים אלו הגרעינים וזגים זה הקליפה.

[והסימן לרבי יוסי הוא מהפעמון, שהחלק החיצוני נקרא זוג (כמו כאן שזגים

זה החלק החיצוני היינו הקליפה), והפנימי נקרא ענבל].

14. _____ מה הדין

המגלח בתוך ימי נזירותו? מה דינו של התולש? והאם מותר לגרד או לחפוף?

גילח רוב שערו בתער או מספריים לוקה וסותר שלושים יום (בין במזיד ובין

בשוגג).

תלש אפילו שערה אחת לוקה (דהוי פסיק רישא דניחא ליה) אבל אינו סותר

לגרד בזקנו מותר, שאינו מתכוין להשיר שיער (ואינו פסיק רישא).

ולרבי ישמעאל אפילו לחפוף את שערו אסור.

15. מה _____ דין

השותה יין או מגלח או נטמא למתים בימי נזירותו במשך יום שלם?

חייב רק מלקות אחד (אולם בידי שמים נחשב לו עבירה על כל רביעית יין, ועל כל שערה שגילה, ועל כל רגע שנטמא).

אולם התרו בו בין שתיה לשתיה או בין גילוח לגילוח או בין טומאה לטומאה חייב מלקות על כל אחת ואחת.

16. מה _____ חמור

ממה, איסור שתיית יין, איסור טומאה או איסור גילוח?

לכל אחד חומרא:

גילוח חמור שסותר ימי נזירותו משא"כ ביין.

יין חמור שאסור אף ביין מצוה משא"כ טומאה וגילוח.

וטומאה חמורה שסותרין עליה את הכל וחייבין קרבן, משא"כ בגילוח שסותר רק 30 ואינו מביא קרבן.

17. איך _____ סדר

תגלחת הטומאה והטהרה?

טומאה: מזה אפר פרה אדומה שלישי ושביעי, מגלח בשביעי ומביא קרבנות בשמיני (ואם גילח בשמיני לר"ע מביא קרבנות בו ביום, ולר"ט רק בתשיעי).

טהרה: מביא חטאת עולה ושלמים, לפי ר"י אחר השלמים מיד מגלח, ולפי ר"א מגלח על החטאת. ולכו"ע בדיעבד על כל קרבן יצא.

18. _____ מתי

משלחין את שער הנזיר תחת הדוד?

לת"ק בטומאה לא משלח, ובטהרה במקדש משלח (ובמדינה תלוי בגיר').

ולר"מ תמיד משלח חוץ מבטומאה ובמדינה שקוברו.

19. _____ ממת

מותר הנזיר לשתות יין ולהטמא?

תשובה: לת"ק (רבי אליעזר) רק אחר הנפת הזרוע והמצות, ולר"ש מיד אחר זריקת אחד מן הדמים.

20. _____ נטמא אחר

זריקת אחד מן הדמים מה דינו?

לרבי אליעזר סותר את הכל, כיון שלא נעשו עדיין כל המעשים. ולחכמים (רבי שמעון) אחר טהרתו יביא את שאר קרבנותיו.

בהצלחה!